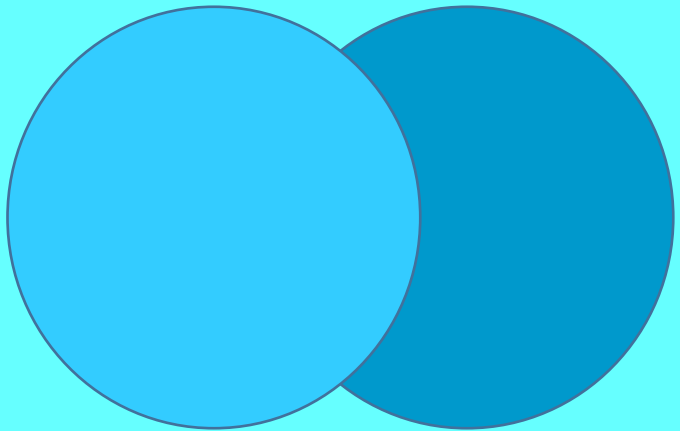

กระบวนทัศน์ใหม่ในแพลตฟอร์มการเรียนรู้

New Paradigm for Platform Learning

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กระบวนทัศน์ใหม่ในแพลตฟอร์มการเรียนรู้ New Paradigm for Platform Learning

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กระบวนทัศน์ใหม่ในแพลตฟอร์มการเรียนรู้
New Paradigm for Platform Learning

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

พิมพ์เผยแพร่ พฤศจิกายน 2563

แหล่งเผยแพร่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร
และ www.curriculumandlearning.com

พิมพ์ที่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร
ลิขสิทธิ์ หนังสือเล่มนี้ไม่มีลิขสิทธิ์ จัดพิมพ์เพื่อการใช้ประโยชน์
ทางหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา
และส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปัน

คำนำ

หนังสือ “กระบวนทัศน์ใหม่ในแพลตฟอร์มการเรียนรู้
New Paradigm for Platform Learning” เล่มนี้ เขียนขึ้นโดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดและแนวทางเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
ยุคใหม่ที่ให้ความสำคัญกับมิติความเป็นมนุษย์ และกระบวนการเรียนรู้
เพื่อความแตกฉานทางปัญญา

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง
ได้มากพอสมควร

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สารบัญ

1. บทนำ	1
2. การสร้างวัฒนธรรมน้ำใจ	1
3. New Paradigm กัับการเรียนรู้	2
4. มิติความเป็นมนุษย์เป็นหลักคิดการออกแบบการเรียนรู้	3
5. พื้นที่ของการเรียนรู้	4
6. การประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	7
บรรณานุกรม	8

กระบวนทัศน์ใหม่ในแพลตฟอร์มการเรียนรู้

New Paradigm for Platform Learning

1. บทนำ

การเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่ที่มีแพลตฟอร์ม (Platform) การเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถเลือกแพลตฟอร์มการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองสอดคล้องกับแบบการเรียนรู้หรือ Learning Style ของแต่ละบุคคล ทำให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ต่างๆ ได้ด้วยตนเอง กระบวนทัศน์ใหม่ของการเรียนรู้มุ่งเน้นการพัฒนามิติความเป็นมนุษย์ วัฒนธรรมน้ำใจ ทักษะการเรียนรู้เพื่อความแตกฉานทางปัญญา ด้วยการประเมินตนเองตามสภาพจริง

2. การสร้างวัฒนธรรมน้ำใจ

กระบวนทัศน์ใหม่เป็นชุดความคิดความเชื่อที่มีต่อการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มองผู้เรียนแต่ละคนกำเนิดมา และเติบโตภายใต้บริบทที่แตกต่างกัน การสร้างวัฒนธรรมน้ำใจ ที่มีความเมตตากรุณา ตระหนักถึง Good vibes คือความรู้สึกที่ดี

ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ **ปลด**จากการวางเงื่อนไข เปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสออกแบบ การเรียนรู้ของตนเอง (Self-learning design) เพื่อให้ตนเองสามารถ พัฒนาศักยภาพไปในทิศทางที่พึงประสงค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

3. New Paradigm กับการเรียนรู้

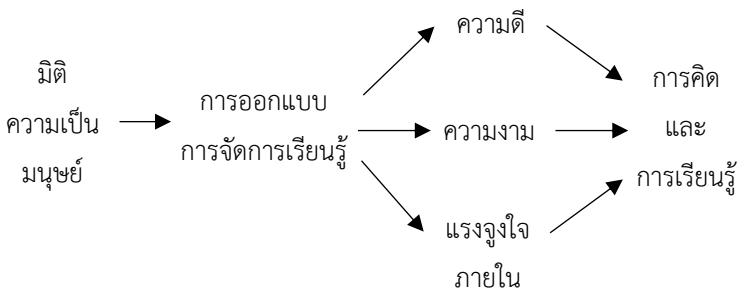
การปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ถ้าไม่ปรับเปลี่ยนจะไม่สามารถอยู่ในโลกที่มี Digital Disruption กระบวนการเรียนรู้และความรู้อาจจะไม่ใช่สิ่งที่ผู้สอนถ่ายทอดให้กับ ผู้เรียนในห้องเรียนอีกต่อไป

จุดเน้นที่ผู้สอนต้องมีทักษะสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ Digital Skills และทักษะทางวิชาชีพ Professional Skills ที่ต้องพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านการ Re skills และ Up Skills เป็นสิ่งจำเป็น อย่างยิ่งสำหรับการจัดการเรียนรู้ในยุค New Normal ได้แก่ ความรับผิดชอบด้วยใจ ซื่อสัตย์ จริงใจ ภายใต้อาชีพมีความเชื่อมั่นได้สูง ทำได้จริงในสิ่งที่พูด มีความยุติธรรมและจริงใจ ความไว้วางใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในการเรียนรู้ เสริมสร้าง ผู้เรียนให้มี Passion และมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้

4. มิติความเป็นมนุษย์เป็นหลักคิดการออกแบบการเรียนรู้

ผู้สอนที่จะพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้ต้องมี Growth mindset เกี่ยวกับมิติความเป็นมนุษย์ (Humanize) มีจิตใจเมตตากรุณาที่ส่งผลให้การออกแบบการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นมิติความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน มิติความเป็นมนุษย์ทำให้เกิดความไว้นือเชื่อใจที่ผู้สอนและผู้เรียนพึงมีต่อกัน มีความดี ความงาม และแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาศักยภาพของตน

กระบวนทัศน์ใหม่ของการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีพื้นที่อิสระภาพในการคิดและการเรียนรู้ เกิด Passion ในการเรียนรู้ไปสู่ Concept ที่เป็น Deep Learning และนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง

ภาพประกอบ 1 มิติความเป็นมนุษย์กับการออกแบบการเรียนรู้

5. พื้นที่ของการเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองได้ดี ในบริบทของบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย ไม่เครียดและปราศจากการสร้างเงื่อนไขบีบบังคับ

ผู้สอนใช้กระบวนการโค้ชโดยตระหนักว่าผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การใช้วิธีการโค้ชตามแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของผู้เรียนแต่ละคน จะเป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น เพราะตอบสนอง **Personalize Learning** ของผู้เรียนแต่ละคนที่มีแรงจูงใจภายใน และมีความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

ในทางตรงข้าม ถ้าเมื่อใดผู้สอนใช้วิธีการโค้ชด้วยวิธีการที่เหมือนกันกับผู้เรียนทุกคน ผู้เรียนอาจจะต่อต้านหรือไม่พอใจจากเงื่อนไขของวิธีการโค้ช

การตระหนักถึง **Learning Style** ของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งการใช้ **Big Data Analytics** ทำการวิเคราะห์ Learning Style ของผู้เรียนแต่ละคนร่วมกับการประยุกต์ใช้ความสามารถของเทคโนโลยี (Technology Power) และการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

การใช้**พลังคำถาม** (Power Questions) กระตุ้นความสามารถด้าน**การรู้คิด** (Cognitive Agility) เพื่อนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้แบบ **Active Learning**

ผู้สอนพึงตระหนักถึงว่า เราไม่สามารถเปลี่ยนแปลง Learning Style ของผู้เรียนได้ แต่เราสามารถโค้ชผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้ ซึ่งการโค้ชที่ดีคือการเสริมสร้างสิ่งที่ผู้เรียนมีอยู่ในตนเองร่วมกับ **Passion** ในการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล คือ การที่ผู้เรียนเกิด Concept ตาม Passion ของการเรียนรู้ จะพัฒนาไปสู่การเรียนรู้เชิงลึก Deep Learning เป็นความรู้ฝังลึกที่ผู้เรียนนำมา**สังเคราะห์** เป็น**ความรู้สู่ปัญญา**ของตนเองได้ชัดเจน

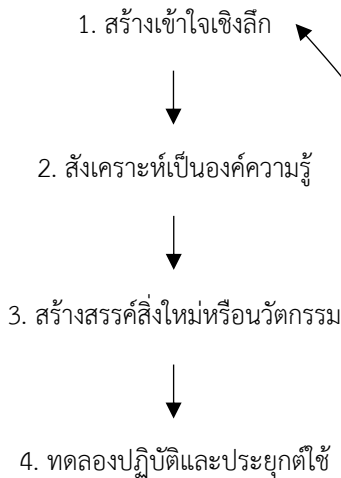
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้ปฏิสัมพันธ์ 4 เพื่อเสริมสร้างให้เกิด**ปัญญาแตกฉาน** 4 ประการได้แก่

1. **มีความรู้ความเข้าใจเชิงลึก Concepts** ที่เรียนรู้ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในสิ่งที่เป็นลักษณะร่วมของ Concepts

2. ร่วมกันนำ Concepts มาสังเคราะห์เป็นประเด็นหลักๆ
หรือความรู้ใหม่

3. นำความรู้ใหม่หรือประเด็นที่สังเคราะห์ได้ไปสร้างสรรค์
สิ่งใหม่หรือนวัตกรรม

4. นำสิ่งที่สร้างสรรค์หรือนวัตกรรมมาตรวจสอบหรือนำไป
ทดลองปฏิบัติประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ

ภาพประกอบ 2 กระบวนการเรียนรู้เพื่อปัญญาแตกฉาน

6. การประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

การประเมินเพื่อพัฒนาตนเองของผู้เรียน (Self-assessment for improvement) เป็นสิ่งสำคัญที่โค้ชควรฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการสำรวจตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของตนเอง

ผู้เรียนที่มีทักษะการประเมินตนเองจะมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ที่รวดเร็วกว่าผู้เรียนที่ขาดทักษะการประเมินตนเอง ดังนั้นโค้ชจึงต้องหมั่นให้ผู้เรียนประเมินตนเองอยู่เสมอ โดยใช้วิธีการประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริง

ผู้สอนใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) ที่มีคุณภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นและพัฒนาทักษะการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผู้เรียนใช้คำอธิบายเชิงคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนนเป็นทิศทางและดัชนีชี้วัดความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของตนเองจากระดับหนึ่งไปยังอีกระดับหนึ่ง ช่วยทำให้มีเป้าหมายในการพัฒนาตนเองที่ดีขึ้น

บรรณานุกรม

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2554). *พจนานุกรม
ฉบับพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 34). นนทบุรี:
เอส.อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.

The Government of New South Wales. (2020). *Peer and
self-assessment for students*. Retrieved 19 November
2020 from <https://education.nsw.gov.au/teaching-and-learning/professional-learning/teacher-quality-and-accreditation/strong-start-great-teachers/refining-practice/peer-and-self-assessment-for-students#:~:text=Self%2Dassessment%20involves%20students%20applying,'quality'%20of%20their%20work>.

การสร้างวัฒนธรรมน้ำใจที่มีความเมตตากรุณา
ตระหนักถึงความรู้สึกที่ดีของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้
เป็นหัวใจของการเรียนรู้เพื่อความแตกฉานทางปัญญา

